

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Europa-Kommissionens forslag til meddelelse (KOM(2011)882) om åbne data, en drivkraft henimod innovation, vækst og åben forvaltningspraksis.

1. Resumé

Kommissionen har den 12. december 2011 fremsat en meddelelse om åbne data, en drivkraft henimod innovation, vækst og åben forvaltningspraksis.

Meddelelsen indeholder tre tiltag: 1) Forslag til revision af direktiv om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer samt revision af Kommissionens beslutning om videreanvendelse af egne oplysninger. 2) Mobilisering af finansielle instrumenter til støtte for åbne data og udbredelsesforanstaltninger, og 3) Fremme af koordinering og erfaringsudveksling mellem medlemsstaterne.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 12. december 2011 sin meddelelse om "Åbne data, en drivkraft henimod innovation, vækst og åben forvaltningspraksis".

Ifølge Kommissionen udgør udnyttelse af offentlige data et enormt potentiale for EU's økonomi og forbrugernes velfærd. De overordnede økonomiske gevinster ved anvendelse af offentlige oplysninger vurderes at beløbe sig til 40 mia. EUR om året i EU. Den samlede direkte og indirekte økonomiske gevinst af PSI-programmer og brug af disse i EU vil være i størrelsesordenen 140 mia. EUR.

De eksisterende lovgivningsmæssige redskaber og deres anvendelse samt manglende bevidsthed hos myndigheder og virksomheder og den langsomme udbredelse af innovative teknologier hæmmer imidlertid udviklingen af et egentlig marked for videreanvendelse af offentlige data og giver ikke det maksimale udbytte af de nye muligheder og nye teknologier.

På den baggrund har Kommissionen revideret sin strategi for offentlige data ved at målrette de retlige rammer for videreanvendelse. Meddelelsen indehol-

der som en del af den digitale dagsorden for Europa tre tiltag, der har til formål at nedbryde eksisterende barrierer og forskelle i EU.

- Forslag til revision af direktiv om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer samt revision af Kommissionens beslutning om videreanvendelse af egne oplysninger vedtages sammen med denne meddelelse.
- Mobilisering af finansielle instrumenter til støtte for åbne data og udbredelsesforanstaltninger.
- Fremme af koordinering og erfaringsudveksling mellem medlemsstaterne.

3. Formål og indhold

Kommissionen gennemgår i meddelelsen de samfundsmæssige gevinster, der er for Europa ved åbne data. Endvidere giver Kommissionen en status over, hvad der er opnået indtil nu på EU-plan samt beskriver udfordringer og muligheder for videreanvendelse af offentlige data. Endelig beskriver Kommissionen sit tiltag på europæisk plan: Revision af strategi vedrørende åbne offentlige data.

Samfundsmæssige gevinster

Der produceres offentlige data på alle niveauer af den offentlige administration. Det er et vigtigt råmateriale i en lang række nye informationsprodukter og -tjenester. Intelligent databehandling er afgørende for at løfte samfundsmæssige udfordringer, herunder nationale sundhedssystemer og miljømæssige udfordringer.

Hvad er opnået indtil nu

Tendensen til at åbne data vinder stadig større indpas i flere medlemsstater med baggrund i gennemsigtighed, administrativ effektivitet og det økonomiske potentiale, der ligger i videreanvendelse.

PSI-direktivet fra 2003 fastsætter generelle lovgivningsmæssige rammer på europæisk plan. Derudover er der taget en række politiske initiativer: Direktivet om adgang til miljøoplysninger, Kommissionens meddelelse med det formål at gøre havdata nemmere og billigere at bruge, initiativer i handlingsplanen for udbygning af intelligente transportsystemer, Kommissionens politik vedrørende fri adgang til videnskabelige informationer og endelig politikker for digitalisering af kulturarven.

Kommissionen har støttet åbne data gennem sine programmer, navnlig rammeprogrammerne for forskning og udvikling, programmet for konkurrenceevne og innovation samt ISA-programmet.

I 2006 iværksatte Kommissionen en åben politik for videreanvendelse af egne dataressourcer.

Udfordringer og muligheder

Adskillige tiltag skaber nye muligheder. Den globale datamængde er meget omfattende og væksten i den globale datamængde udgør 40 procent om året. En del af denne vækst stammer fra nye typer af data. Samtidig sker der en revolution inden for teknologi til analyse, udnyttelse og behandling af data.

På trods af vedtagelsen af PSI direktivet i 2003 er der fortsat betydelige forskelle i nationale regler og praksis i EU, og dette medfører opsplitning af det indre marked for information og forhindrer oprettelsen af grænseoverskridende informationstjenester.

En anden faktor er den manglende viden blandt offentlige myndigheder om de muligheder, der ligger i anvendelse af åbne data. Det vil kræve et stærkt politisk engagement at ændre tankegangen i forvaltningerne.

Endelig er der praktiske og tekniske udfordringer, herunder sprogbarrierer og interoperabilitetsproblemer.

Revision af strategi

1) Revision af PSI-direktiv samt revision af Kommissionens beslutning om videreanvendelse af egne oplysninger:

Meddelelsen beskriver revisionen af PSI-direktivet samt Kommissionens revision af beslutning om videreanvendelse af dens egne informationsressourcer.

De vigtigste ændringer vedrører medtagelsen af forskningsresultater, der er fremkommet på Kommissionens Fælles Forskningscenter. Derudover vil Kommissionen i sine kommende lovgivningsmæssige og politiske initiativer på områder som transport, miljø, havpolitik og rumpolitik tage højde for de muligheder, som åbne data byder på.

Kommissionen vil fastlægge en detaljeret strategi i separate dokumenter for videnskabelige data, forskningsdata og tilhørende infrastrukturer. I 2012 vil Kommissionen vedtage en meddelelse samt en henstilling om adgang til og bevarelse af videnskabelig information.

2) Mobilisering af finansielle instrumenter til støtte for åbne data og udbredelsesforanstaltninger:

- Støtte til forskning, udvikling og innovation

Kommissionen vil fortsat stimulere aktiviteter til åbning af offentlige data gennem sine støtteprogrammer, herunder støtte til forskning og udvikling inden for databehandlingsteknologier, f.eks. datamining, analyse og visualisering.

Kommissionen vil støtte teknologisk innovation og ibrugtagning af teknologi gennem pilotprojekter samt afprøvning og demonstration af innovative programmer.

Endelig vil Kommissionen hjælpe med at tilrettelægge konkurrencer om åbne data for at fremme udviklingen af nye informationstjenester.

- Støtte til datainfrastrukturer – dataportaler i Europa

For at lette udviklingen af informationsprodukter og tjenester, der kombinerer data fra hele EU, vil Kommissionen arbejde henimod etableringen af to indbyrdes forbundne europæiske portaler. I 2012 vil Kommissionen starte en portal, som har til formål at gøre dens egne dataressourcer samt ressourcer fra andre europæiske institutioner og agenturer let tilgængelige og anvendelige. Derudover vil Kommissionen samarbejde med medlemsstaterne om etablering af en paneuropæisk dataportal, som lanceres i 2013, og som vil give direkte adgang til en række data fra hele EU.

- Støtte til infrastrukturer for forskningsdata

Kommissionen yder støtte under det syvende rammeprogram og forventer fortsat at yde støtte under Horisont 2020 til udvikling af vedvarende og pålidelig serviceinfrastruktur for videnskabelige data i Europa.

3) Fremme af koordinering og erfaringsudveksling

Kommissionen vil fortsat fremme koordination og erfaringsudveksling mellem medlemsstaterne, navnlig via PSI-ekspertgruppen, informationsplatformen for den offentlige sektor, LAPSI-netværket, der analyserer de juridiske spørgsmål vedrørende offentlig information og ISA-foranstaltningen vedrørende semantisk interoperabilitet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser og har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen vil ikke i sig selv have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen vil ikke i sig selv have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

10. Høring

Meddelelsen er sendt i høring i EU-Specialudvalget for IT og Telekommunikation samt EU-specialudvalget for Konkurrenceevne og Vækst den 15. december med frist den 13. januar.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Ikke relevant.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen bifalder Kommissionens hensigt om at gennemføre initiativer, der kan styrke videreanvendelsen af den offentlige sektors informationer med henblik på at styrke udviklingen af et indre marked for videreanvendelse af PSI-data.

Der vil dog være behov for en nærmere analyse af regeringens holdning til forslaget.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.